

Nr 181

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften i Kiruna stad; given Stockholms slott den 31 mars 1955.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften i Kiruna stad.

GUSTAF ADOLF

Ingvar Lindell

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vissa skiftesförrättningar inom landsbygdsområden av Kiruna skola handläggas med tillämpning av samma bestämmelser som skulle ha gällt, därest områdena icke tillhört stad.

Förslag

till

L a g**med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften
i Kiruna stad**

Med ändring av vad lagen om fastighetsbildning i stad innehåller här-
emot stridande förordnas, att inom sådana delar av Kiruna stad, för vilka
jordregister skall föras, skola beträffande laga skifte å område, som är att
jämställa med skifteslag varom förmåles i 1 kap. 2 § under 1 lagen om
delning av jord å landet och som icke tidigare skiftats, föreskrifterna i
sistnämnda lag och i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 8) innefattande vissa
bestämmelser angående laga skiften i Jukkasjärvi och Karesuando socknar
av Norrbottens län äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad
uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet och statsrådet Hjalmar Nilson anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *särskild lagstiftning för skiftesverksamheten i Kiruna stad* samt anför därvid följande.

Genom resolution den 24 oktober 1947 har Kungl. Maj:t förunnat Jukkasjärvi kommun med dess dåvarande område stadsrättigheter att tillgodonjutas från och med den 1 januari 1948 samt förordnat, att staden skulle benämnas Kiruna.

Sedan laga skifte begärts å vissa inom staden belägna områden, vilka vid en år 1896 fastställd avvitrning i Jukkasjärvi socken avskilts från kronans marker, samt till följd av förrättningsansökningarna vissa förberedande utredningsarbeten och inventeringar verkstälts av lantmäterimyndigheterna, anmälde överlantmätaren i Norrbottens län genom skrivelse den 10 november 1954 till lantmäteristyrelsen, att behov av särskilda lagbestämmelser syntes föreligga för att de sökta skiftena skulle kunna genomföras. Med anledning därav inkom styrelsen den 28 januari 1955 till Kungl. Maj:t med framställning (stencilerad) om särskild lagstiftning för skiftesverksamheten i Kiruna stad.

Över framställningen har efter remiss utlåtanden avgivits av hovrätten för Övre Norrland, ägodelningsdomaren i Gällivare domsaga, lantbruksstyrelsen, som bifogat yttrande från lantbruksnämnden i Norrbottens län, skogsstyrelsen, som bifogat yttrande från skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län, länsstyrelsen i Norrbottens län, som bifogat yttrande från drätselkammaren i Kiruna, samt överlantmätaren i Norrbottens län.

Jag anhåller nu att till behandling få upptaga detta ärende.

Gällande rätt

För fastighetsbildning i stad gäller i princip bestämmelserna i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad (fastighetsbildningslagen), vilka bestämmelser närmast är avpassade för typiska stadsbyggnadsförhållanden. Med anledning av att städerna numera icke sällan omfattar betydande områden av ren landsbygdskaraktär har emellertid möjlighet öppnats att inom stad i stället tillämpa vissa av de för fastighetsbildningen på landsbygden gällande reglerna, vilka i huvudsak återfinns i lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet (jorddelningslagen) och lagen den 18 juni 1926 om sammanläggning av fastigheter å landet (sammanläggningslagen). Enligt lag den 27 februari 1948 med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad (här betecknad 1948 års lag) äger sålunda Kungl. Maj:t eller myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer, att där så påkallas av hänsyn till jordbruksnäringen eller skogsbruket förordna att beträffande område av stad, i stället för de i fastighetsbildningslagen meddelade bestämmelserna om avstyckning av område som ej ingår i tomtindelning och om sammanläggning av stadsägor, vad för landet är stadgat om avstyckning och sammanläggning skall äga tillämpning med vissa i lagen angivna undantag. Sådant förordnande skall icke gälla beträffande mark, som ingår i stadsplan eller som enligt byggnadsplan, fastställd efter den 1 januari 1948, är avsedd för annat än jordbruksändamål.

Vid tillkomsten av 1948 års lag behandlades frågan huruvida jorddelningslagen i sin helhet — alltså även dess regler om laga skifte — borde kunna bli gällande inom stadsområde, men tanken på en sådan utvidgning av lagstiftningen avvisades. Beträffande laga skifte gäller alltså huvudregeln om fastighetsbildningslagens tillämplighet inom stad, oavsett om förordnande enligt 1948 års lag meddelats eller ej. Utan betydelse för tillämpligheten av fastighetsbildningslagen är även frågan huruvida jordregister enligt förordningen den 13 juni 1908 angående jordregister skall föras i staden i stället för fastighetsregister enligt de för stad gällande bestämmelser, vilket sistnämnda register i det följande betecknas stadsregister. Enligt gällande registreringsbestämmelser skall stadsregister i princip alltid finnas upplagt för en stads hela område, men Kungl. Maj:t eller myndighet Kungl. Maj:t bestämmer äger, där det med hänsyn till omständigheterna finnes lämpligt, förordna att i stället jordregister skall föras.

Fastighetsbildningslagens föreskrifter om laga skifte återfinns i 6 kap., där förutsättningarna för institutets tillämpning regleras i 1 §. Enligt första stycket av denna paragraf må laga skifte äga rum allenast för utbrytande av kvotdelar av fastighet eller av område, som vid mätningförrättning undantagits för delägares gemensamma behov eller lämnats oskiftat. Vid sådant laga skifte, vanligen kallat klyvningsskifte,

skall med vissa i följande paragrafer av kapitlet angivna undantag gällande bestämmelser om laga skifte av jord på landet i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Utöver stadgandet i 1 § första stycket om klyvningsskifte innehåller denna paragraf i andra stycket en föreskrift, som ger möjlighet till laga skifte å förut skiftad jord, s. k. omskifte. Enligt denna föreskrift må Kungl. Maj:t, där särskilda omständigheter sådant föranleder, medgiva omdelning av redan skiftad stadsjord, och äger Kungl. Maj:t i sammanhang därmed bestämma skifteslagets omfång ävensom meddela de föreskrifter i övrigt beträffande skiftet, som må finnas erforderliga.

Enligt de i följande paragrafer av 6 kap. meddelade särbestämmelserna för laga skifte gäller bl. a. vissa inskränkningar beträffande skifte å jord, som ingår i tomtindelning, samt å fastighet och område av beskaffenhet att företrädesvis ägna sig till byggnadsplats. Är i donationsbrev eller eljest särskilda föreskrifter meddelade angående delning av stadsjord, skall även de lända till efterrättelse. De mest betydelsefulla avvikelserna från jorddelningslagstiftningen avser vissa frågor om gradering och ägoutbyte samt iakttagande av gällande planbestämmelser. Gradering av stadsjord skall alltid verkställas med hänsyn till ägas användbarhet till byggnads-, upplags- eller hamnplats, torvtäkt, sten- eller mineralbrott, grus- eller lertäkt eller dylikt. Beträffande ägoutbyte ger särbestämmelserna större möjligheter än jorddelningslagen att låta jord gå i utbyte mot pengar. Övriga i kapitlet angivna undantag från jorddelningslagstiftningen avser ansökan om skifte, förrättningsman, meddelande om förrättnings företagande, val av gode män, sättet för gränsbestämnings verkställande, inhämtande av yttrande från byggnadsnämnd samt expediering av förrättningsakten.

Vid sidan av jorddelningslagens regler om laga skifte gäller för vissa landsändar särskilda stadganden. Av intresse i detta sammanhang är lagen den 5 juni 1909 innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Jukkasjärvi och Karesuando socknar av Norrbottens län (här betecknad 1909 års lag), vilken författning ännu är gällande. Enligt lagens ingress skall beträffande laga skiften i de i rubriken angivna båda socknarna de särskilda bestämmelserna i lagen lända till efterrättelse jämte de angående laga skifte i allmänhet gällande föreskrifter, såvitt dessa föreskrifter ej strider mot vad i lagen stadgas.

I skifte, varå 1909 års lag är tillämplig, skall endast ingå inrösningsjord samt så mycket av återstående jord som oundgängligen erfordras för att bereda delägarna så lämpligt och redigt skifte av inrösningsjorden som belägenheten medger. Om delägare som innehar minst hälften av skifteslagets skattetal det yrkar, skall i skiftet ytterligare intagas så mycket av skogsmarken, som må erfordras för att tillägga varje ägolott nödig husbehovsskog (1 §). Bestämmandet av skifteslagets omfång enligt angivna regler får dock icke medföra att skifte kommer att, såvitt gäller Jukkasjärvi socknen, omfatta mer än hälften av skifteslagets hela areal enligt avvittringshandlingarna (2 §). Utan hinder av dessa stadganden må ägodelningsrät-

ten föreskriva utsträckning av skiftets omfattning om och i den mån sådant finnes oundgängligen nödigt för vinnande av lämpligt och redigt skifte (4 §). Beträffande förfarandet gäller att av länsstyrelsen förordnat kronoombud skall närvara vid behandling av frågan om skifteslagets omfång för att öva tillsyn över att skiftet ej obehörigen utsträcker (7 §). Det åligger förrättningsmännen att upprätta provisionell plan för urskiljande av den mark som bör ingå i skifte och att på avvitringskartan utmärka planen (3 §). Om planen godkännes av kronoombudet och av delägare, som innehar minst hälften av skifteslagets skattetal, skall den lända till efterrättelse. I annat fall skall förrättningsmännen i frågan meddela utlåtande, som underställes ägodelningsrättens prövning (4 §). Skifte å mark, som med tillämpning av lagen utslutits från delning, må sedermera ej äga rum utan att Kungl. Maj:t ger lov därtill (6 §).

Lantmäteristyrelsen

I sin framställning har lantmäteristyrelsen till en början återgivit vissa delar av överlantmätarens skrivelse den 10 november 1954, i vilken denne bland annat anfört följande.

Vart och ett av de i Kiruna aktuella skifteslagen bestod av flera registerfastigheter, som vid avvitrningen erhållit gemensam marktilldelning. Dessa avvitringsenheter var alltjämt oskiftade och utgjorde typiska landsbygdsområden. Vid de förundersökningar som verkställets med anledning av förrättningsansökningarna hade ansetts, att dylik enhet torde kunna hänföras till skifteslag av beskaffenhet, som avses i 6 kap. 1 § första stycket fastighetsbildningslagen. Med utgångspunkt från grunderna för de speciella fastighetsbildningsreglerna kunde man emellertid enligt överlantmätarens mening ifrågasätta om fastighetsbildningslagen var tillämplig.

Överlantmätaren anförde vidare härom, att man vid tillkomsten av fastighetsbildningslagen hade förutsatt att stadsregister alltid skulle vara upprättat för hela det område en stad omfattade. År 1950 hade emellertid bestämmelserna om fastighetsredovisningen reformerats och därvid hade en annan ordning för fastighetsregistreringen i stad möjliggjorts. I anledning därav gällde numera för Kiruna, att stadsregister skulle föras endast för den egentliga samhällsbebyggelsen medan för landsbygden fortfarande skulle föras jordregister. Registerreformen hade dock icke medfört, att jorddelningslagen skulle tillämpas inom jordregisterområden av stad. Det förhållandet att fastighetsbildningslagen sålunda i princip skulle äga tillämpning inom hela stadsområdet, oavsett om stadsregister eller jordregister fördes, syntes enligt överlantmätarens mening medföra vissa svårigheter vid bedömningen av frågan huruvida laga skifte å förevarande avvitringsenheter, vilka var belägna inom jordregisterområde, fick ske med tillämpning av de för stadsregisterområde avpassade skiftesreglerna i 6 kap. 1 § fastighetsbildningslagen. Dylik avvitringsenhet syntes knappast kunna direkt

hänföres till något av de i detta stadgande angivna skifteslagen. Visserligen måste, ansåg överlantmätaren, hållas för visst att lagstiftaren icke skulle ha funnit anledning utesluta de nu aktuella delningsfallen om dessa kunnat förutses vid lagens tillkomst. En tolkning av skiftesbestämmelserna med beaktande av syftet med dem och mot bakgrund av de ursprungliga förutsättningarna för reglerna föreföll därför i och för sig naturlig, men det torde kunna sättas i fråga om en sådan tolkning var möjlig. Man kunde i varje fall ej utesluta möjligheten att det skulle uppstå viss tveksamhet om fastighetsbildningslagens tillämplighet framdeles vid förrättningsprövning i ägodelningsrätten eller eventuellt i överinstans. Med hänsyn till det kapital som investerades i skiftena och omständigheterna i övrigt var det enligt överlantmätaren nödvändigt att ett sådant ovisshetsmoment undanröjdes. Ett förtydligande av skiftesreglerna i förevarande avseende syntes därför påkallat.

I fortsättningen framhöll överlantmätaren att det, även om de avgörande skiftesbesluten enligt programmet för skiftesverksamheten skulle komma i en senare etapp, var nödvändigt att de primära förutsättningarna för proceduren var fullt klara på ett tidigt stadium. Den antydda lagändringen borde alltså genomföras snarast möjligt. En annan omständighet bidrog med särskild styrka därtill enligt överlantmätarens mening. Distriktslantmätaren i Kiruna distrikt hade nämligen före den tidpunkt, då Jukkasjärvi socken ombildades till Kiruna stad, börjat laga skifte å det primära skifteslaget Kalasjärvi. Förrättningen hade fortskridit så långt att den kunde avslutas. I avsaknad av särskilda övergångsbestämmelser syntes emellertid fastighetsbildningslagen numera vara tillämplig å skiftet, och det förut berörda spörsmålet skulle därför bli aktuellt även beträffande denna förrättning.

Direkt motsvarighet till förevarande oskiftade avvittringsenheter torde icke finnas inom andra stadsområden, menade överlantmätaren. Skiftesverksamheten i Kiruna kunde sägas utgöra ett efter avvittringen återstående restarbete, som i allt väsentligt slutförts på andra håll. Med hänsyn därtill låg det närmast till hands att den föreslagna lagändringen gjordes tillämplig endast beträffande Kiruna. För en sådan lösning talade också behovet av att ändringen genomfördes snarast möjligt.

Efter att ha redogjort för de i 6 kap. fastighetsbildningslagen stadgade undantagen från jorddelningslagens skiftesregler framhöll överlantmätaren, att såvitt han kunde bedöma ingen av särbestämmelserna i fastighetsbildningslagen var av någon som helst betydelse i förevarande fall för vinnande av ett ändamålsenligt skiftesförfarande. Bestämmelserna syntes visserligen ej heller i avsevärd mån behöva försvåra skiftesproceduren. Emellertid skulle det vara till fördel och enbart ägnat att underlätta förrättningarna, om man kunde undvika att i olika situationer och från fall till fall pröva tillämpligheten och innebörden av stadsreglerna. Dylik prövning kunde — exempelvis i avseende å graderingsförfarandet — befaras medföra ökat arbete

utan motsvarande nytta, en omständighet, som med hänsyn till skiftesverksamhetens omfattning icke saknade betydelse. Det föreföll också överlantmätaren naturligt att ifrågasvara efter avvitrningen återstående restarbete utfördes helt enligt landsbygdsreglerna.

Lantmäteristyrelsen har därefter i framställningen redogjort för sin uppfattning om behovet av en lagstiftningsåtgärd.

Jämlikt bestämmelserna i § 19 i 1873 års stadga om avvitrning i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker skulle, framhöll styrelsen, vid avvitrning iakttagas att gemensamt område tilldelades hemman och nybyggen, som hörde till en by eller eljest hade sådant läge att de syntes lämpligen kunna utgöra ett skifteslag. Sådana enheter hade i praxis hänförs till skifteslag som avsågs i 1 kap. 2 § under 1 jorddelningslagen — alltså till s. k. primära skifteslag. Såsom framgick av överlantmätarens redogörelse fick stor tveksamhet anses föreligga huruvida skiftesreglerna i fastighetsbildningslagen var tillämpliga på dylika primära skifteslag, som innefattade ett flertal jordregisterfastigheter. Fastighetsbildningslagens regler för skifte, i den mån ej var fråga om omskifte, avsåg fastighet eller område, som vid mätningsförrättning undantagits för delägars gemensamma behov eller lämnats oskiftat. Med fastighet avsågs ursprungligen »stadsägan», vars motsvarighet inom jordregisterområde var »jordregisterfastigheten». Något behov av skifte å angivna primära skifteslag förelåg ej vid fastighetsbildningslagens tillkomst. Förekomsten av sådana skifteslag var en följd av att betydande landsbygdsområden införlivats med stadssamhällena.

Upplägandet av stadsregister skulle enligt styrelsens mening icke lösa förevarande skiftesfråga. I samband med upplägandet av sådant register skulle visserligen förefintlig sämjedelning legaliseras. De sålunda tillkomna fastigheterna var emellertid i regel ej utformade på ändamålsenligt sätt. För sådan utformning krävdes särskilda skiftesåtgärder. Fastighetsbildningslagens omskiftesregel i 6 kap. 1 § andra stycket syntes emellertid ej heller vara tillämplig på sådan jord, som ej i egentlig mening var skiftad; att denna regel skulle vara tillämplig på de aktuella skifteslagen i Kiruna hade ej ifrågasatts i samband med skiftesarbetet. I de fall åter där fastigheter låg i gemensam ägovidd, vilket torde vara ett vanligt förhållande, eller där viss sämjedelning förelåg men denna ej av delägarna ansågs definitivt medförde upplägandet av stadsregister att fastigheterna blev upptagna såsom en särskild stadsäga. Fastställandet av stadsägoindelningen medförde i sådant fall en faktisk sammanläggning av de i samfällighet liggande fastigheterna. Detta kunde oftast ej anses lämpligt eller önskvärt. Många gånger blev följderna därav direkt olämpliga. Även ur andra synpunkter kunde upplägandet av stadsregister i nu avsedda fall medföra komplikationer,

Beträffande sättet att lösa den föreliggande lagstiftningsfrågan fann styrelsen, i anslutning till vad överlantmätaren anfört, att landsbygdsreglerna för skifte borde bli tillämpliga på de vid av-

vittringen utbrutna primära skifteslagen. För en sådan lösning talade enligt styrelsens åsikt även den omständigheten att lagen den 18 juni 1926 om säkerhet för utbekommande av vissa ersättningar i anledning av laga skifte eller annan jorddelningsförrättning därigenom blev tillämplig på ifrågavarande skiften. Med hänsyn till de stora ersättningsbelopp som vid skiften av detta slag brukade utgå mellan delägare syntes det önskvärt att i nämnda lag angiven säkerhet för utbekommande av vissa ersättningar blev tillämplig vid skiftena i fråga.

Såvitt styrelsen hade sig bekant var skiften av ifrågavarande slag å primära skifteslag endast aktuella i Kiruna. En begränsning av en ny lagstiftning på av överlantmätaren föreslaget sätt syntes styrelsen därför lämplig. Lagstiftningen borde med hänsyn till de omfattande skiftesarbeten inom staden, vilka påbörjats, bl. a. genom omfattande inventeringar, snarast möjligt genomföras för att ligga till grund för de avgörande skiftesbesluten. En sådan lösning föregrep ej och påverkade ej heller det arbete med revision av fastighetsbildningslagstiftningen, som anförtrotts åt 1954 års fastighetsbildningskommitté.

Lantmäteristyrelsen har på grund av det anförda föreslaget, att i en särskild lag upptages bestämmelse av i huvudsak det innehållet att jorddelningslagen skall tillämpas i fråga om laga skiften å sådana primära skifteslag inom Kiruna stad, vilka ej tidigare skiftats.

Till närmare motivering av detta förslag har styrelsen vidare anført, att enär fastighetsbildningslagens regler var hänförliga till klyvningsskiften, behöv icke förelåg av att göra jorddelningslagens skiftesregler tillämpliga på sådana skiften, vilka kunde förekomma även inom mera tätbefolkade områden av staden där det kunde vara till fördel att fastighetsbildningslagens särregler gällde. Med hänsyn till att gränsbestämningar, ägoutbyten och servitutsutbrytningar likaledes kunde förekomma inom stadens olika delar borde fastighetsbildningslagens regler för sådana förrättningar, i den mån de ej ingick i skifte, likaledes fortfarande tillämpas. Förevarande lagstiftning borde sålunda begränsas att avse skiften å primära skifteslag, som icke tidigare skiftats. Ur praktiska synpunkter syntes den emellertid böra äga tillämpning även då fråga var allenast om klyvningsskifte å fastighet som utgjorde sådant skifteslag. I den mån primära skifteslag som ännu ej skiftats förekom utgjorde de, såsom överlantmätaren framhållit, typiska landsbygdsområden.

Beträffande biträde av gode män vid skifte enligt den föreslagna lagstiftningen har styrelsen anført, att jämlikt 6 kap. fastighetsbildningslagen val av gode män skulle ske av stadsfullmäktige. Jorddelningslagens motsvarande regler, upptagna i 2 kap. 6 §, syntes icke styrelsen direkt tillämpliga i stad. Med hänsyn därtill kunde skäl framföras för att i nu föreslagna lagstiftning visst särstadgande infördes i denna fråga. Enligt styrelsens mening syntes detta emellertid icke erforderligt. Vid tillkomsten av 1948 års lag hade ej givits några särregler om val av gode män att användas

vid avstyckningar inom stad enligt jorddelningslagens regler. Några olägenheter av att använda de inom ifrågavarande delar av Kiruna stad utsedda gode männen för laga skifte enligt landsbygdsreglerna torde icke kunna uppstå. Det kunde även framhållas, att lantmätaren vid sitt val av gode män icke syntes bunden till dem som bodde inom staden.

Styrelsen har även till behandling upptagit frågan om *möjligheterna* att genomföra *sammanslagningar* vid skiften i Kiruna. Beträffande denna fråga hade överlantmätaren framhållit, att om landsbygdsreglerna för skifte gjordes helt tillämpliga på den aktuella skiftesverksamheten, det även syntes böra anges att sammanläggningar i samband med skifte skulle ske enligt sammanläggningslagen, som medgav större möjligheter till sammanläggning än fastighetsbildningslagen.

För egen del anförde styrelsen i detta hänseende, att det för att ett skifte av här avsett slag skulle kunna genomföras på lämpligt sätt i allmänhet krävdes att sammanläggning blev möjlig vid skiftet. På grund av förordnande som meddelats enligt 1948 års lag var emellertid sammanläggningslagen redan tillämplig vid förekommande sammanläggningar inom de delar av Kiruna, där de ifrågasatta skiftena skulle äga rum. Med anledning av bestämmelserna i 1948 års lag att förordnande icke gällde område, som ingick i stadsplan eller i vissa fall omfattades av byggnadsplan, upplyste styrelsen att den under hand hade genom överlantmätaren och vederbörande distriktslantmätare erfarit, att upprättande av stadsplan eller byggnadsplan icke var ifrågasatt för skiftesområdena i Kiruna. Lantmäteristyrelsen ansåg därför någon uttrycklig regel om att sammanläggningslagen skulle tillämpas vid skiftena icke erforderlig och ifrågasatte dessutom det lämpliga i att samma lag gjordes tillämplig på två vägar inom visst område.

Lantmäteristyrelsen har vidare behandlat vissa med tillämpningen av 1909 års lag inom Kiruna sammanhängande problem. I detta hänseende har styrelsen återgivit följande yttrande av överlantmätaren angående 1909 års lag:

Lagens främsta syfte är utan tvivel att motverka en för skogsvården och skogshushållningen ogynnsam uppdelning av skogsmarken. Frågan om behandlingen av skogsmarken inom Soppero skifteslag — det största av de nu aktuella inom staden — har varit föremål för preliminära diskussioner i olika sammanhang. Det har framkommit att ett stort antal delägare önskar skifte å all skifteslagets mark. Däremot torde skogsvårdsmyndigheten hysa uppfattningen att det minsta möjliga av skogen bör delas.

Under förarbetena till 1909 års lag var man till en början inne på tanken att över huvud taget all skogsmark, som icke för vinnande av lämpligt och redigt skifte måste ingå i delning, borde lämnas oskiftad. Man ansåg att delägarna kunde hänvisas till oskift skog även för tillgodoseendet av husbehovet. Det av skifteslagstiftningskommittén år 1907 avgivna lagförslaget vilade på denna princip. Att man frångick förslaget berodde främst på den styrka, varmed kravet om skogens skiftande framförts från orsbefolkningens sida.

Befolkningen i dessa trakter hyser en tydlig misstro mot samfällt ägande.

Erfarenheterna från tillämpningen av 1909 års lag visar detta lika väl som meningsyttringarna av idag. Till stor del torde denna inställning bero på svårigheterna att skapa respekt för gemensam förvaltning och för kravet på ändamålsenlig skötsel av oskiftad mark. Husbehovshuggning har ofta skett på ett hänsynslöst sätt. Därigenom har skogen — särskilt de bestånd som ligger nära bebyggelse och vägar — utsatts för allvarlig åverkan. Dessa missförhållanden har man sökt stävja genom långtgående avverkningsförbud. För huvudskiftet till Soppero skifteslag gäller sålunda enligt uppgift alltsedan år 1936, att ingen som helst avverkning av vare sig barr- eller lövskog får ske utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd. Det förefaller som om icke ens ett sådant förbud skulle vara fullt effektivt; överträdelser synes ha förekommit trots att man sökt beivra sådana genom åtal. Redan i yttrande över 1907 års kommittéföreläggning ordades om de ovissa utsikterna att i dessa trakter åvägbringa verksam kontroll över efterlevnaden av bestämmelser för nyttjande av oskiftad skog. Och vid det år 1932 påbörjade laga skiftet å Karesuando kyrkby framhölls att det visat sig synnerligen svårt att upprätthålla det för byn gällande reglementet för förvaltning av oskiftad mark. — Även om man ännu ej i detalj kan utrona jordägarnas inställning i något av de konkreta fall som blir aktuella, måste man likväl såsom en realitet räkna med att det finns en stark opinion för att det mesta möjliga av skogsmarken delas upp på enskilda ägotter.

Mot dessa önskemål om delning står det allmänna skogliga intresset. I förevarande trakter med ytterligt svårföryngrade skogar och till stor del små virkesförråd är behovet av skogsvårdande åtgärder stort. Normalt bör det inom sådana områden vara väsentligt lättare att få till stånd åtgärder av nämnda slag inom en större skogsbruksenhet med ordnad förvaltning än inom mindre skogsskiften. I det senare fallet kan bl. a. de långa omloppstiderna befaras minska enskilda skogsägares intresse för effektiva föryngringsåtgärder. Även ur brukningssynpunkt torde större enheter vara att avgjort föredra för ifrågasvarande områden. Den tilltagande mekaniseringen inom skogsbruket är i detta hänseende en betydelsefull faktor.

I själva verket torde premisserna för problemet delad eller odelad skog vara i princip ungefär desamma nu som vid tillkomsten av 1909 års lag. Alltjämt synes övervägande skäl tala för att åtminstone viss del av skogsmarken bör uteslutas från laga skifte.

Efter att ha konstaterat att man vid de aktuella skiftena måste räkna med att ur skifteteknisk synpunkt godtagbara enskilda skogsskiften kunde utläggas i viss omfattning ävensom att vid bildande av gemensamhetsskogen enligt 10 kap. 5 § jorddelningslagen skulle iakttagas, att anslag för husbehovsskog utlades för ägotter som ej därför utan ägde erforderlig tillgång till dylik skog, framhöll överlantmätaren att nämnda förhållanden avsevärt torde inskränka möjligheterna att med hjälp av reglerna i jorddelningslagen få till stånd önskvärda gemensamhetsskogar. Slutsatsen blev därför enligt överlantmätaren att det alltjämt ur skoglig synpunkt fanns behov av 1909 års särlagstiftning och överlantmätaren framhöll därjämte att huvudreglerna i lagen ej borde ändras.

Överlantmätaren erinrade vidare, att när Jukkasjärvi socken ombildades till stad, 1909 års lag icke upphävts i vad den avsåg nämnda socken. Det fanns enligt överlantmätarens mening heller icke anledning antaga att någon ändring av bestående förhållanden avsetts. Möjligen kunde emellertid tvekan

uppstå huruvida hänvisningen i 6 kap. 1 § fastighetsbildningslagen till gällande bestämmelser om laga skifte av jord å landet även kunde avse bestämmelserna i 1909 års lag. Ett förtydligande angående lagens tillämplighet i Kiruna syntes enligt överlantmätaren därför påkallat.

För egen del har styrelsen anfört, att 1909 års lag erbjöd bestämda fördelar framför jorddelningslagen. Anledning att upphäva lagen för Kirunas jordregisterområde enbart för att detta kommit under annan administration förelåg ej enligt styrelsens mening. Något sådant torde icke ha avsetts i samband med stadsbildningen. I klarläggande syfte syntes dock i den nu föreslagna lagbestämmelsen böra stadgas att, jämte jorddelningslagen, 1909 års lag skall äga tillämpning vid skiftena i fråga.

Vid lantmäteristyrelsens framställning har fogats ett av styrelsen i enlighet förut återgivna synpunkter utarbetat förslag till lag med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften i Kiruna stad. Förslaget torde få fogas vid statsrådsprotokollet såsom bilaga (*bilaga A*).

Yttrandena

Lantmäteristyrelsens framställning har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga remissmyndigheter.

Beträffande behovet av den föreslagna lagstiftningsåtgärden har *ägodelningsdomaren i Gällivare domsaga* framhållit, att den rådande oklarheten beträffande den rättsliga grunden för de aktuella skiftena snarast möjligt borde undanröjas och att detta icke lämpligen kunde ske på annat sätt än genom lagstiftning. Liknande synpunkt har framförts av *lantbruksstyrelsen* och *drätselkammaren i Kiruna*.

Lantbruksnämnden i Norrbottens län har uppgivit, att de mest aktuella skiftena omfattade en sammanlagd areal av omkring 91 500 hektar, varav cirka 420 hektar åker, cirka 210 hektar äng, som borde bibehållas som äng, och cirka 1 700 hektar ängsmark, som kunde uppodlas till åker. Antalet delägare i de fastigheter som berördes av förrättningarna uppgick till omkring 300. Enligt beslut av lantbruksnämnden hade nämnden bekostat en stor del av de åtgärder som verkställdes i samband med förrättningarna. För delägarna samt från allmänhetens sida förelåg ett stort behov av att fastighetsförhållandena och därmed även förutsättningarna till bättre inkomstmöjligheter och större trivsel snarast löstes. Något annat förrättningsförfarande än laga skifte kunde icke komma i fråga för ett snabbt och ändamålsenligt genomförande av fastighetsregleringarna.

Mot utformningen av lantmäteristyrelsens förslag har icke riktats någon anmärkning. Att göra jorddelningslagens skiftesregler direkt tillämpliga på de med förslaget avsedda områdena har enligt särskilda uttalanden av *lantbruksstyrelsen* och *lantbruksnämnden* ansetts naturligt och lämpligt.

Frågan om jorddelningslagens tillämplighet vid klyvningsskiften å sekundära skifteslag och vid omskiften har berörts av *drätselkammaren*, som i detta hänseende framhållit att inom staden förekom en del klyvnings-skiften av stor omfattning där skifteslagen var typiska landsbygdsområden. Flera skäl talade enligt drätselkammarens mening för det lämpliga i att jorddelningslagens regler även i sådana fall blev tillämpliga i sin helhet. Man skulle därigenom bl. a. få en mera enhetlig behandling av skiftesfrågorna inom stadens landsbygd. Med hänsyn dock till den föreslagna lagändringens direkta syftemål och provisoriska karaktär samt till att skiftesreglerna för stad inom relativt kort tid torde komma att bliva föremål för en översyn i större sammanhang ansåg drätselkammaren någon ytterligare utvidgning av jorddelningslagens tillämplighetsområde inom staden icke nu böra ifrågakomma.

Särskild uppmärksamhet har i några yttranden ägnats frågan om tillämpningen av 1909 års lag. De myndigheter som yttrat sig i detta avseende synes i allmänhet utgå från att lagen är tillämplig inom Kiruna men de förordade ett klarläggande härav i den föreslagna lagstiftningen. Uttalanden av denna innebörd har gjorts av *lantbruksstyrelsen*, *skogsvårdsstyrelsen* och *drätselkammaren*.

Lantbruksnämnden har förklarat sig instämma med den uppfattning, som kommit till uttryck i lantmäteristyrelsens framställning, om önskvärdheten av större skogsbruksenheter inom ifrågavarande områden men har samtidigt upplyst, att ett stort antal delägare i de berörda skifteslagen framfört vissa betänkligheter mot att delar av skogen skulle vara gemensam och att de önskat uppdelning av all skogsmark. Anledningen till denna misstänksamhet mot gemensamhetsskog syntes vara de dåliga erfarenheter, som befolkningen haft av nuvarande gemensamma äganderätt. Lantbruksnämnden fann emellertid för sin del, att förutsättningar numera borde finnas att skapa ett funktionsdugligt och stabilt organ för förvaltningen av dessa skogar och att man borde kunna vinna förståelse för begränsning av skogens uppdelning enligt 1909 års lag.

Vidare har *skogsstyrelsen* beträffande bestämmelserna i 1909 års lag förklarat, att dessa snart 50 år gamla stadganden i åtskilligt hade en syftning som överensstämde med moderna strävanden efter ändamålsenlig skiftning av skog. För ett rationellt utnyttjande av arbetskraft, maskiner och transportmedel i skogsnäringens tjänst var det nämligen särskilt inom mera glesbebyggda områden i skogsbygden angeläget att behandlingsytorna på ett förvaltningsobjekt icke splittrades utan såvitt möjligt hölls ihop. Man kunde då ordna bl. a. utdrivningarna inom för varje år sammanhängande räjonger, en förutsättning för arbetskraftsbesparande anordningar och rationell hushållning över huvud taget. Därmed koncentrerades också automatiskt de aktuella följdarbeten, hyggesrensningar, markberedningar, skogsodlingar, platsröjningar o. s. v. som var knutna till den tidigare avverkningsytan. Skogsstyrelsen hade i annat sammanhang rekommenderat ett omskiftesförfarande, som i princip tilldelade varje jordbruksfastighet ett eller ett

par välbelägna hemskiften för bl. a. husbehovets tillgodoseende. Återstående mer avlägsna och ur brukningssynpunkt sämre belägna skiften borde för flera ägare sammanföras till gemensamhetsskog och förvaltas enligt 1921 års lag om bysamfälligheter eller annan för ändamålet tillskapad bättre lag. Denna rekommendation gav i stort sett uttryck för samma grundsyn på fastighetsbildningen, som kännetecknade 1909 års lag. Skogsstyrelsen fann alltså starka skäl föreligga för en tillämpning av 1909 års lag vid de med den nu ifrågasatta lagstiftningen avsedda skiftena.

Departementschefen

Den omständigheten att stadssamhällen numera ofta omfattar stora områden av ren landsbygdskaraktär har otvivelaktigt skapat vissa problem i fastighetsbildningshänseende. De regler fastighetsbildningslagen innehåller om vidtagande av ändringar i fastighetsindelningen är icke så utformade att de i alla avseenden möjliggör en fullt ändamålsenlig indelning inom en jordbruksbygd. Genom tillkomsten av 1948 års lagstiftning blev emellertid olägenheterna härav i huvudsak undanröjda. Med stöd av 1948 års lag kan sålunda de restriktiva jordpolitiska villkor, som uppställt i jorddelningslagens avstyckningskapitel bl. a. till skydd för jordbruksnäringen, vinna tillämpning vid vissa fastighetsbildande åtgärder inom stadsområde. Såsom förut framhållits avvisades tanken på en utvidgning av lagstiftningen att omfatta jämväl laga skiften. Som skäl härför anfördes, att fastighetsbildningslagen i icke ringa mån meddelade sina regler om skifte genom hänvisning till jorddelningslagen och att det alltså i denna del redan råde ganska stor överensstämmelse mellan fastighetsbildningslagen och jorddelningslagen. Särskilt påpekades, att villkoren för tillåtlighet av laga skifte var desamma enligt båda lagarna. Det förhållandet att fastighetsbildningslagen, i motsats till jorddelningslagen, begränsar klyvningsskiften till vissa angivna skifteslag och för omskifte kräver Kungl. Maj:ts medgivande föranledde intet särskilt uttalande. Dessa inskränkningar i möjligheterna att dela stadsjord kunde med visst fog anses sakna praktisk betydelse. Beträffande begränsningen av klyvningsskiften må särskilt framhållas, att vid tillkomsten av 1948 års lag stadsregister alltid inom en viss tid skulle uppläggas för landsbygdsområden, som överfördes till stad, och att den förutvarande kamerala indelningen därigenom upphävdes.

Genom de ändringar som bestämmelserna om fastighetsregistreringen undergick 1950 har emellertid, såsom ock framgår av lantmäteristyrelsens framställning, de i 6 kap. 1 § fastighetsbildningslagen föreskrivna begränsningarna av möjligheterna till laga skifte kommit att få viss betydelse. I de fall, då stadsregister icke skall uppläggas för stad och stadsägoindelning alltså icke genomföres, kan den situationen inträffa att nämnda stadgande, tolkat efter sin ordalydelse, lägger hinder i vägen för ett skifte, som i och för sig kan vara önskvärt. Ett odelat skifteslag, bestående av flera registerfas-

tigheter med gemensam ägovidd, är sålunda icke direkt hänförligt till något av de i stadgandets första stycke angivna skifteslagen och en tillämpning av andra stycket, som förutsätter en tidigare delning av skifteslaget, kan icke ifrågakomma. Även om skäl kan anföras till stöd för en mindre snäv tolkning av stadgandet, kan man icke bortse från möjligheten att vid rättslig prövning en delning av dylikt skifteslag icke kommer att anses tillätlig. Något vägledande domstolsavgörande av denna fråga föreligger icke.

Enligt det anförda måste det alltså anses ovisst, huruvida de med lantmäteristyrelsens framställning avsedda avvittringsenheterna, som består av ett flertal fastigheter och icke tidigare undergått laga delning, kan underkastas laga skifte. Utan särskild lagstiftning torde klarhet i denna fråga icke kunna vinnas med mindre handläggningen av de sökta förrättningarna fortsätter och prövning av förrättningarnas laglighet i vanlig ordning kommer till stånd. Med hänsyn till vikten av att få till stånd ett snabbt avgörande synes det önskvärt att frågan löses lagstiftningsvägen. Genom en särskild lagstiftningsåtgärd undviker man även risken av att betydande kostnader förgäves blir nedlagda på förrättningarna. Såsom framgår av bl. a. lantbruksnämndens yttrande är skiftenas genomförande av stor betydelse såväl för det allmänna som för de enskilda fastighetsägarna. Icke minst för näringslivet i orten är det en angelägenhet av vikt att brukningsförhållandena inom dessa avvittringsenheter blir uppordnade utan onödigt dröjsmål. På grund av nu angivna omständigheter bör det snarast bli fastslaget att hinder mot förrättningarna inte möter av formella skäl och jag förordar därför att den föreliggande frågan regleras genom särskild lagstiftning.

Lantmäteristyrelsen har föreslagit att lagstiftningsåtgärden begränsas till att avse endast Kiruna. I princip är det naturligtvis mindre tilltalande att meddela sådana särbestämmelser för ett enstaka område. Med hänsyn främst till att fastighetsbildningslagstiftningen är föremål för en allmän översyn samt att en lösning av den för Kirunas del väckta frågan icke bör fördröjas eller kompliceras anser jag det dock försvarligt att genomföra den föreslagna begränsade lagstiftningen och alltså icke föranstalta om en utvidgning därav till andra städer, där något behov av särskild reglering i detta hänseende icke yppats.

Beträffande den huvudsakliga innebörden av de särskilda lagbestämmelserna torde, i enlighet med vad samtliga de myndigheter funnit som uttalat sig i frågan, böra stadgas, att såvitt gäller vissa i lagen angivna skiftesförrättningar i Kiruna jorddelningslagens skiftesregler skall lända till efterrättelse. Med en föreskrift av detta innehåll kan förrättningarna genomföras utan hinder av de begränsningar av skiftesmöjligheterna som 6 kap. 1 § fastighetsbildningslagen må innehålla. Då föreskriften även kommer att ha till följd att förrättningarna skall handläggas utan iakttagande av de i övrigt i fastighetsbildningslagen meddelade särbestämmelserna om skifte men dessa bestämmelser alltjämt synes böra gälla inom den egentliga stadsbebyggelsen, bör föreskriften, såsom ock föreslagits, göras tillämplig allenast inom jordregisterområdet. En sådan begränsning är så mycket mera befogad som

behov av särslagstiftning beträffande områden med stadsregister icke visats föreligga. Det av lantmäteristyrelsen anmärkta förhållandet att jorddelningslagen saknar regler om val i stad av gode män torde icke, såsom styrelsen även funnit, föranleda några olägenheter vid tillämpning i stad av jorddelningslagen i stället för fastighetsbildningslagen.

Vad angår frågan om vilka skiftesförrättningar som med stöd av den särskilda lagen skall handläggas enligt landsbygdsreglerna bör, med hänsyn till lagstiftningens syfte att skapa garantier för att de på avvittringsenheterna begärda skiftena kan komma till stånd, de ifrågasatta bestämmelserna gälla förrättningar på skifteslag, som i likhet med avvittringsenheterna är att anse såsom primära och som icke tidigare delats. Att såsom berörts i ett remissyttrande utsträcka bestämmelserna att avse jämväl förrättningar på sekundära skifteslag samt omskiften skulle föra längre än som betingas av det angivna syftet med lagstiftningen och kan medföra konsekvenser, som icke helt kan överblickas i detta ärende. Ehuru det onekligen från vissa synpunkter skulle vara fördelaktigt med enhetliga regler beträffande samtliga skiften inom stadens landsbygd, anser jag det därför icke tillrådligt med en sådan utvidgning. Beträffande omskiftesförrättningar må för övrigt erinras om att fastighetsbildningslagen tillåter sådana, låt vara efter Kungl. Maj:ts medgivande, och att den Kungl. Maj:t tillerkända rätten att meddela erforderliga bestämmelser i tillämpningen ansetts möjliggöra att fastighetsbildningslagens särbestämmelser ersattes med motsvarande regler i jorddelningslagen.

En konsekvent tillämpning av grundsatsen att den särskilda lagstiftningen icke bör erhålla större räckvidd än som erfordras med hänsyn till den föreliggande oklarheten beträffande möjligheterna att få till stånd skifte av avvittringsenheter som utgöres av flera fastigheter skulle innebära, att från lagens tillämplighetsområde borde undantagas klyvningsskiften på primära skifteslag, bestående av endast en fastighet. I fråga om sådana förrättningar föreligger ju icke någon tvekan om att de kan genomföras med stöd av 6 kap. 1 § första stycket fastighetsbildningslagen. I detta avseende har emellertid lantmäteristyrelsen ansett sig böra göra ett avsteg från den eljest tillämpade grundsatsen. Då det enligt vad jag inhämtat inom Kiruna finns oskiftade primära skifteslag, som omfattar endast en registerfastighet, saknar frågan ingalunda praktisk betydelse. Fördelen med enhetliga regler beträffande samtliga skiften på avvittringsenheter, inom vilka förhållandena torde vara likartade oavsett om de bestå av en eller flera registerfastigheter, får anses väga så tungt att ändring på denna punkt av fastighetsbildningslagens uttryckliga stadgande om klyvningsskifte på fastighet är motiverad. På grund härav ansluter jag mig till den ståndpunkt styrelsen intagit.

För ett ändamålsenligt genomförande av skiftena är det av betydelse att sammanläggningar enligt sammanläggningslagen kan äga rum i samband med förrättningarna. Av skäl som lantmäteristyrelsen anfört torde emellertid särskild föreskrift om tillämpning av sammanläggningslagen icke vara erforderlig.

Vad beträffar frågan om giltigheten av 1909 års lag inom Kiruna synes mig ett klarläggande böra ske, såvitt gäller förrättningar som berörs av den nu föreslagna lagstiftningen. Att på den föreliggande utredningen undanta förrättningarna från tillämpning av bestämmelserna i 1909 års lag anser jag icke kunna komma i fråga. Dessa bestämmelser måste alltjämt anses fylla en viktig funktion till förhindrande av skadlig uppdelning av skogsmarken.

Den föreslagna lagen torde böra träda i kraft dagen efter den, då lagen utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Den nya lagen bör vinna tillämpning även beträffande förrättningar, som påbörjats före lagens ikraftträdande, och detta bör gälla även i fråga om förrättning, som redan avslutats vid ikraftträdandet men beträffande vilken slutlig prövning då ännu ej ägt rum. Härför erfordras icke särskild övergångsbestämmelse.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften i Kiruna stad*.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av detta protokoll.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemstäl-
lan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Harriet Stangenberg

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget har här uteslutits.

Lantmäteristyrelsens förslag
till
L a g
med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften
i Kiruna stad

Härigenom förordnas som följer.

I fråga om laga skifte å område inom Kiruna stad, vilket är att jämställa med skifteslag, som avses i 1 kap. 2 § under 1 lagen om delning av jord å landet, och vilket icke tidigare skiftats, skola — under förutsättning att för området icke skall föras fastighetsregister såsom för stad — utan hinder av bestämmelserna i lagen om fastighetsbildning i stad föreskrifterna i lagen om delning av jord å landet och lagen den 5 juni 1909 (nr 53 sid. 8) innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Jukkasjärvi och Karesuando socknar av Norrbottens län äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall äga tillämpning jämväl beträffande före samma dag påbörjade laga skiften.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 28 mars 1955.

Närvarande:

justitieråden LECH,
REGNER,
GÖSTA LIND,
regeringsrådet LORICHS.

Enligt lagrådet den 26 mars 1955 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 18 mars 1955, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften i Kiruna stad.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av e. o. hovrättsassessorn J. Gyllensvärd.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Harriet Stangenberg

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1955.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden SKÖLD, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, LANGE.

T. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, anmäler efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet och statsrådet Hjalmar Nilson lagrådets den 28 mars 1955 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 18 mars 1955 remitterade förslaget till *lag med särskilda bestämmelser angående vissa laga skiften i Kiruna stad.*

Med förmälan att lagförslaget av lagrådet lämnats utan erinran hemställas föredraganden, att detsamma måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Nilsson